הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רפב

ומוּתָּרִין). וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּבְיוֹם טוֹב (ו) אֵין (ז) לְהוֹסִיף (ר"ן (מגילה) פרק הקורא (יב: ד"ה מתני')), וְכֵן נָהֲגוּ בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ, (ז) מִלְּבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁמּוֹסִיפִין הַרְבֵּה. גַּם בְּכָל יוֹם טוֹב (ח) אֵין הַמַּפְטִירִין מִמְּנִין הַקְּרוּאִים, כְּדִלְקַמָּן (ס"ז):

ב [ב]מֵאַחַר לִקְרוֹת עוֹלִים הַרְבֵּה, אַף עַל פִּי שֶׁקָּרָא זֶה מַה שֶּׁקָּרָא זֶה וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ, (ט) אֵין בָּכְךָ כְּלוּם. הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹסְרִים (מרדכי סוף מגילה (פ"ל מ' תתמ)), וְכֵן נָהֲגוּ בְּמִדִּינוֹת אֵלּוּ, (ס) (י) חוץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁנָּהֲגוּ לְהַרְבּוֹת בַּקְּרוּאִים וְנָהֲגוּ כַּפָּסְקָא הָרִאשׁוֹנָה:

ג [ג]הַכֹּל עוֹלִים (ו) (יא) לְמִנְיַן שִׁבְעָה, אֲפִלּוּ אִשָּׁה (ו) (יב) וְקָטָן (יג) שֶׁיּוֹדֵעַ לְמִי מְבָרְכִין, אֲבָל אִמְרוּ חֲכָמִים אִשָּׁה לֹא תִּקְרָא בְּצִבּוּר מִפְּנֵי כְּבוֹד הַצִּבּוּר. הַגָּהּ: וְאֵלּוּ דַּוְקָא מִצְטָרְפִים לְמִנְיַן הַקְּרוּאִים, אֲבָל לֹא שֶׁיִּהְיוּ (יד) כֻּלָּם נָשִׁים אוֹ קְטַנִּים (ר"ן (מגילה יב. ד"ה סכנ) וריב"ש (פ' לה)). וְדִין עֶבֶד כְּנַעֲנִי כְּדִין אִשָּׁה, אֲבָל אִם (טו) אָמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל מֻתָּר לַעֲלוֹת (הגהות מיימוני פרק י"ב מהלכות תפלה (פות ם)). וְאָסוּר לִקְרוֹת (טז) בְּרֹאשׁ מְגִלָּה. וְאֵין אִסּוּר לִקְרוֹת עִם הָאָרֶץ נִכְבָּד עָשִׁיר וּגְדוֹל הַדּוֹר לִפְנֵי תַּלְמִיד חָכָם, כִּי אֵין זֶה בִּזָּיוֹן לְתַלְמִיד חָכָם, רַק כָּבוֹד לַתּוֹרָה שֶׁמִּתְכַּבֶּדֶת בַּאֲנָשִׁים גְּדוֹלִים (א"ז) [תשב"ץ קטן (פ' קפט)]. וּמִמְּזַר (יז) מֻתָּר לַעֲלוֹת לְסֵפֶר תּוֹרָה (מהר"א מפראג (מגלת ספר קנ)). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קל"ו מִפְּנֵי הַקְּרוּאִים:

ד [ד]נוֹהֲגִים (יט)

ב הֵרִיב"ש בִּתְשׁוּבָה (סי' פד). ג שָׁם בְּגְמָרָא (כג:). ד טור. וְאָמְנָם שֶׁפִּיר בֵּין לְמַאן דְּאָמַר מַפְטִיר עוֹלֶה וּבֵין לְמַאן דְּאָמַר אֵינוֹ עוֹלֶה שָׁם בְּמַגִּלָּה.

בְּאֵר הַיטֵב

וְדָרִים (אר"ח כלל ב) סִימָן (נ"ג) [כ"ג] וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק ב' סִימָן קצ"ג וְעַיֵּן יד אַהֲרֹן (הגה"ט): (ז) לְהוֹסִיף. וּכְשֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת לְכָל"י עָלְמָא מֻתָּר לְהוֹסִיף. לְבוּשׁ (ס"ח). וּכְשֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת אֵין לְהוֹסִיף, מִשּׁוּם שֶׁרָאשֵׁי הַפָּרָשִׁיוֹת מְכֻנָּיִם שְׁמָסַיְמִין בְּמִלֵּי דְּכַפָּרָה לָכֵן טוֹב שֶׁלֹּא לְשַׁנּוֹתָם. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): ב (ה) חוץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. וְכֵן בְּחֻתָּנָה, וְעַיֵּן בֵּיצָה אַהֲרֹן (הגב"י): ג (ו) לְמִנְיַן שִׁבְעָה. אֲבָל לֹא לְמִנְיַן שִׁלְשָׁה. נִפְסָק הַגְּדוֹלָה (הגה"ט): (ו) וְקָטָן. אֲבָל לְהְיוֹת הוּא מִקְרֵא אֵינוֹ יָכוֹל עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. נִפְסָק הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת בֵּית יוֹסֵף. אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא קָטָן קוֹרִין אוֹתוֹ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו). וּמִשְּׁמַע מִכָּאן דְּאִשָּׁה חַיֶּבֶת לִשְׁמֹעַ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּשֶׁלֹּא יִקְרְאוּ לָהֶם לַתּוֹרָה, אֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בָּזֶה. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּבְשַׁבָּת שֶׁקּוֹרִין שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת יֵשׁ לִקְרוֹת מִנְיַן חֲצִי הַקְּרוּאִים מֵהַשִּׁבְעָה בְּכָל סִדְרָה, דְּהַיְנוּ שֶׁקּוֹרֵא לְהָרְבִיעִי קְצָת מֵהַסֵּדֶר רִאשׁוֹן וּמֵהַסֵּדֶר שֵׁנִי שְׁלִשָּׁה פְּסוּקִים עַל כָּל פָּנִים, (ו) וְאֵין לְחֹשׁ בְּמֶה שֶׁיּוֹסִיף עַל הַשִּׁבְעָה בְּסֵדֶר שֵׁנִי, כֵּיוָן דְּאֵין שׁוּם חִיּוּב מִן הַדִּין לְהוֹסִיף: (ו) אֵין לְהוֹסִיף. וּכְשֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת (מ) לְכָל"י עָלְמָא מֻתָּר לְהוֹסִיף עַל שִׁבְעָה כְּמוֹ בְּשְׁאָר שַׁבָּתוֹת, דְּכִי בְּשְׁבִיל שֶׁפְּתוֹסַף בּוֹ קְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב נִגְרַע מִמֶּנּוּ הַמַּעֲלָה דְּשְׁאָר שַׁבָּתוֹת, (ט) אַף כְּשֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשַׁבָּת טוֹב לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְהוֹסִיף עַל שִׁבְעָה, מִשּׁוּם שֶׁרָאשֵׁי הַפָּרָשִׁיוֹת מְכֻנָּיִם שְׁמָסַיְמִין בְּמִלֵּי דְּכַפָּרָה: (ז) מִלְּבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. דְּכְדֵי שֶׁיִּזְכֶּה כָּל אֶחָד לִקְרֹא בַּתּוֹרָה בְּעֵת סִיּוּם הַתּוֹרָה אוֹקְמֵי אַדִּינָא כְּרַב הַפּוֹסְקִים שֶׁמַּתִּירִין לְהוֹסִיף בְּיוֹם טוֹב: (ח) אֵין הַמַּפְטִירִין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלַמַּפְטִיר קוֹרֵא פָּרָשָׁה בִּפְנֵי עַצְמָהּ בְּחוֹבֶת הַיּוֹם, (י) וּמִזֶּה מְמֵילָא גַּם כֵּן רָאֲיָה דְּנָקְטִינַן לְדִינָא כְּדֵעָה רִאשׁוֹנָה דְּבְיוֹם טוֹב מֻתָּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים וּכְדִלְקַמָּן: ב (ט) אֵין בָּכְךָ כְּלוּם. (י"ל) אֵינוֹ עוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן, (יא) אִם לֹא שֶׁהוֹסִיף לְכָל הַפָּחוֹת שְׁנֵי פְּסוּקִים עַל מַה שֶּׁקָּרָא הָרִאשׁוֹן דְּאָז דִּיעֲבַד עוֹלֶה לַמִּנְיָן וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן קל"ז: (י) חוּץ מִבְּשִׁמְחַת תּוֹרָה. יֵשׁ אוֹמְרִים (יג) דְּהוּא הַדִּין בַּחֲתֻנָּה, א]אֲבָל מִנְּהָגֵנוּ שֶׁלֹּא לִקְרֹא לָזֶה מַה שֶּׁקָּרָא כְּבָר אֶחָד (יד) אַף בַּחֲתֻנָּה, לְבַד בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה נוֹהֲגִין כְּרַמ"א [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד)]: ג (יא) לְמִנְיַן שִׁבְעָה. אֲבָל לֹא לְמִנְיַן שְׁלִשָּׁה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]. וּבְעוֹלַת שַׁבָּת (סק"ג) כָּתַב עוֹד דְּהוּא הַדִּין לְמִנְיַן אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה שִׁשָּׁה שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ וְיוֹם טוֹב וְיוֹם הַכִּפּוּרִים גַּם כֵּן אֵין עוֹלֶה: (יב) וְקָטָן. וְאַף אִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא קָטָן קוֹרִין אוֹתוֹ [רי"ט (מהרי"ט ח"א סי' קמה) וְרַדְבַּ"ז (ח"א סי' תקסו)], וְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) שֶׁאֵין אָנוּ מְחֻיָּבִין לִקְרוֹתוֹ, דְּמִצְוַת עֲשֵׂה דְּיִקְּדְּשָׁתוֹ' לֹא נֶאֱמַר עַל כֹּהֵן קָטָן, דְּהָא כְּתִיב (ויקרא כא ח) 'כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ הוּא מַקְרִיב' (מו) וְקָטָן לָאו בַּר עֲבוֹדָה הוּא. וְכֵן נוֹהֲגִין בְּיָמֵינוּ שֶׁכְּשֶׁאֵין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת כֹּהֵן שֶׁהוּא בֶּן שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה קוֹרִין יִשְׂרָאֵל בִּמְקוֹם כֹּהֵן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) ט"ז (סק"א) וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים דְּכֵן הוּא גַּם כֵּן מִנְהָגֵנוּ, וְדִלְא כַּלְבּוּשׁ (ס"ד): (ס) לְבוּשׁ (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): (י) דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א): ב (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (יב) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל. אם לא במקום דלא אפשר בענין אחר דעל כרחך צריך לקרות לרביעי מה שקרא כבר משום סתקא דיומא, וכגון ההוא דסקיע ו' לקמן, עיין שם [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב)]: (יג) מ"ב. וְהוּבָא גַּם כֵּן בְּכַאר הַיטֵב (סק"ה): (יד) וְהוּא הַדִּין כְּשֵׁשׁ חִיּוּבִים גַּם כֵּן אֵין לְחַלֵּק בָּזֶה. כֵּן מִשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד): ג (מו) וּבְחִדּוּשֵׁי הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר דָּחָה זֶה, דְּהָא בְּעֵל מוּם מִצְוָה לְקַדְּשׁוֹ כְּדְאִיתָא בְּסִפְרֵי (תור"כ ויקרא כא א) אַף עַל גַּב שֶׁאֵינוֹ רָאוּי גַּם כֵּן לַעֲבוֹדָה: (מז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) כְּשֵׁם פּוֹסְקִים. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ד) שֶׁהַקְּשָׁה דְּהָא אִיתָא בְּמִשְׁנָה (מגילה כד:) דְּקָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְהַיְנוּ מִשְּׁתָּמָא דְּהוּא עֲצָמוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת הַפָּרָשָׁה שֶׁלּוֹ וְאַמַּאי אָסְרוּ לִהְיוֹת מַקְרֵא, וְלִפְיָכְךְ מִסְּקְפֵק הַפְּרִי מְגַדִּים בְּעֶצֶם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ד) ובמקצת מקומות אף בשבת חתונה. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ה) מבואר שנשים פטורות מקריאת התורה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ה ריב"ש בתשובה (סי' קיב).

(כ) וְלִגְמֹר עִמָּהֶם הַפָּרָשָׁה וְאוֹמַר קַדִּישׁ, וְחוֹזֵר וְקוֹרֵא עִם הַמַּפְטִיר מַה שֶּׁקָּרָא הַשְּׁבִיעִי. הַגָּה: (כא) וְכֵן נוֹהֲגִים בְּיוֹם טוֹב שֶׁאֵין מַפְטִיר מִמְּנָיַן הַקְּרוּאִים, אֲבָל בְּחֹל שֶׁאָסוּר לְהוֹסִיף עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים, הַשְּׁלִישִׁי הוּא מַפְטִיר. וּבְיוֹם שֶׁמּוֹצִיאִין שְׁנֵי סְפָרִים (כב) אוֹ שְׁלֹשָׁה, הַמַּפְטִיר קוֹרֵא בְּאַחֲרוֹנָה. וְקָטָן יָכוֹל לִקְרוֹת בְּפָרָשַׁת הַמּוּסָפִין (מ) (כג) * אוֹ בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת שֶׁמּוֹסִיפִין בַּאֲדָר, וְכֵן נוֹהֲגִים (ר"ן (יג. ד"ס וכמנ) ומרדכי פרק ב' דמגילה (סי' תתמג)), (כד) אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ חוֹלְקִים. (כה) וְאוֹמְרִים קַדִּישׁ (כו) קֹדֶם שֶׁעוֹלֶה (ט) הַמַּפְטִיר, וְאֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין הוֹסִיפוּ עַל מִנְיַן הַקְּרוּאִים אוֹ לֹא וּבֵין מוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה אֶחָד (י) אוֹ שִׁלְשָׁה (בית יוסף (ד"ה ומ"ש לפיכך) בשם הר"ר ישעיה (ספר המכריע סי' נ) והרא"ש (מגילה פ"ג סי' ה) ורבינו ירוחם (נתיב ט מ"ב)): ה (כז) * ה"אִם לֹא נִמְצָא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר אֶלָּא אֶחָד מֵאוֹתָם שֶׁעָלוּ לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, וּכְבָר אָמַר שִׁלִּיחַ צִבּוּר קַדִּישׁ אַחַר קְרִיאַת

בַּאֵר הַיטֵב

קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְכֵן כָּתַב בְּמִסֶּכֶת סוֹפְרִים (פי"ח ה"ד): ד (מ) אוֹ בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת. זוּלַת פָּרָשַׁת זָכוֹר שֶׁהוּא לְכָלְמָא מִדְּאוֹרַיְתָא, עַיֵּן סִימָן תרפ"ה (ס"ק). וְרָאִיתִי נוֹהֲגִין שֶׁאֵין קָטָן מַפְטִיר בְּמָרְכָּבָה בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל שָׁבוּעוֹת וְלֹא בְּשִׁבְיעִי שֶׁל פֶּסַח. וּמַשָּׂה מֹשֶׁה (סי' תתלה) כָּתַב שֶׁאֵין לְהַפְטִיר בְּשַׁבָּת שׁוּבָה. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב), וְנִרְאֶה לִי דְּכָל זֶה בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ שִׁיּוֹדֵעַ לְחַתֵּךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּטוּב. וְדִלְמָא כְּאוֹתָם שֶׁמְּפִיחִים קְטַנִּים הָרַבֵּה לוֹמַר הַהַפְטָרָה. וְעַיֵּן תְּשׁוּבַת בַּ"ח סִימָן קנ"ח וּבְכֻנְסַת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) וּבְפָרָח שׁוֹשָׁן בְּכֶלְל א' סִימָן ח': (ט) הַמַּפְטִיר. הַיְנוּ בְּשַׁבָּת, אֲבָל בְּחֹל שֶׁהַמַּפְטִיר מִמְּנָיַן הַקְּרוּאִים אוֹמְרִים קַדִּישׁ אַחַר הַמַּפְטִיר, דְּאֵין אוֹמְרִים קַדִּישׁ עַד שֶׁנִּשְׁלַם הַמִּנְיָן: (י) אוֹ שְׁלֹשָׁה. כָּתַב לְגוּשׁ שֶׁבְּשַׁבָּת שְׁקוֹרִים שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת שֵׁשׁ לִקְרוֹת מִנְיַן חֲצִי הַקְּרוּאִים בְּכָל סִדְרָה. וְכָתַב ט"ז (סק"א) וְנִרְאֶה דְּהַיְינוּ מִנְיַן שִׁבְעָה,

בֵּאוּר הֲלָכָה

ד * אוֹ בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כג) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַמַּגֵּן אַבְרָהָם דְּבֶאֱמֶת מַפְטִיר גַּם כֵּן דְּוָקָא בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ וְיוֹדֵעַ לְחַתֵּךְ הָאוֹתִיּוֹת וְכוּ'. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן אִם אֵינוֹ יָכוֹל הַקָּטָן לוֹמַר מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב עַיֵּן סִימָן קל"ט סָעִיף ב' וּבְסִימָן קל"ה סָעִיף ד', וּנְהֵי דִּבְגְדוֹל לֹא נָהֲגוּ לְדַקְדֵּק בָּזֶה עַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים שָׁם, מִכָּל מָקוֹם לְמָה צָרִיךְ לְהַקֵּל כָּל כָּךְ בְּקָטָן לְגַבֵּי כָּל הַקְּלוֹת לְהַדַּדִי [וּבִכְרָט בְּפָרָשַׁת הַמּוּסָפִין וְכָל הָאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת, הֲלֹא בָּאֱמֶת יֵשׁ חוֹלְקִים וּסְבִירָא לְהוּ דְּקָטָן אֵינוֹ יָכוֹל לִהְיוֹת מַפְטִיר בְּפָרָשַׁת הַמּוּסָפִין וְכָל הָאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת שֶׁהַמַּפְטִיר עוֹלֶה לְפָרָשָׁה בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְאַף דְּהָרַמְ"א לֹא הִכְרִיעַ כְּוָתָיְהוּ נֶגֶד הַמְרַדְכַי וְהָר"ן, וַהֲלֹא הָרַמְ"א הִסְכִּים שָׁם אַף בְּגָדוֹל לְדַעַת הַמְחַבֵּר דְּבְעִינַן שֶׁיִּהְיֶה יָכוֹל לִקְרוֹת מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב], וּמֵהֵירוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ז ה"ב) שֶׁמָּקֹל בְּיוֹדֵעַ לְמִי מְבָרְכִין אֵין רְאָיָה, דְּאָפְשָׁר דְּמַיְרֵי בְּיוֹדֵעַ לִקְרוֹת מִתּוֹךְ הַכְּתָב, דִּבְיָמֵיהֶם הָיוּ רְגִילִין יוֹתֵר בִּכְתַב סֵפֶר תּוֹרָה, וְתַדַּע, דְּאִי לָאו הָכִי הַאֵיךְ יָתֵרְץ הַמְחַבֵּר דְּאוֹסֵר בְּאֵינוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת מִתּוֹךְ הַכְּתָב אֶת הַיְרוּשַׁלְמִי הַזֶּה, וּמִי צָדִיקָא קָטָן מִגָּדוֹל, אֶלָּא וַדַּאי כֻּלְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ. וְעַל כָּל פָּנִים נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דִּבְפָרָשִׁיוֹת הַמּוּסָפִין וְכָל הָאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת אֵין כְּדַאי לְהָקֵל לִקְרוֹת קָטָן לְמַפְטִיר אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב. וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מָצָאתִי שֶׁכָּתַב שֶׁבְּתשובת פָּרַח שׁוֹשָׁן (כלל א סי' ח) הֶעֱלָה לְעִקָּר דְּקָטָן לֹא יִקְרָא בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת, וּמִשְּׁמַע בִּכְלָל גָּוְנֵי:

ה * אִם לֹא נִמְצָא וְכוּ'. וּבְיוֹם שֶׁמּוֹצִיאִין שְׁנֵי סִפְרֵי תוֹרָה וְקוֹרְאוּ שִׁבְעָה בָּרִאשׁוֹנָה וּשְׁנֵיָה לְמַפְטִיר וְאֵין נִמְצָא שָׁם מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר, אָסוּר לִקְרוֹא לְשִׁבְיעִי לְסֵפֶר תּוֹרָה שְׁנֵיָה מִשּׁוּם פְּגָמוֹ שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה רִאשׁוֹנָה, אֲבָל אוֹתָם הַקּוֹדְמִים יֵשׁ לוֹמַר דְּשָׁרֵי, וְעַיֵּן סִימָן קמ"ד סָעִיף ד' יַעַיֵּן שָׁם וְצָרִיךְ עִיּוּן [וְפִרְי מְגַדִּים (א"א ס"ק יד)]:

ו (*) * דְּקָטָן לָן מַפְטִיר וְכוּ'. וְאַף דְּהַגְּמָרָא מַיְרֵי הֵיכִי דְּשַׁיֵּר פְּסוּקִים לְהַמַּפְטִיר פְּסוּקִים שֶׁלֹּא קָרָאן מִתְּחִלָּה וּלְכָךְ עוֹלֶה לְמִנְיָן, וּבָזֶה הֲלֹא כְּבָר קָרָאן מִתְּחִלָּה וּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן קל"ז (ס"ו) דְּכְשֶׁחוֹזֵר עִם אֶחָד מֵה שֶׁכָּבָר קָרָא לְאַחַר אֵינוֹ עוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן, הָכָא שֶׁאנִי כֵּיוָן דְּלֹא אִפְּשַׁר בְּעִנְיַן אַחֵר, שְׁכָּבָר סִים הַפָּרָשָׁה שֶׁשָּׁיְךְ לְשַׁבָּת זוֹ, וְכִמְבֹאָר שָׁם דְּהֵיכָא דְּלֹא אִפְּשַׁר עוֹלֶה לְמִנְיָן:

(*) הביאור הלכה שייך לעמוד הבא

שְׁבוּעוֹת שֶׁקּוֹרִין הַמֶּרְכָּבָה לְמַפְטִיר וְכֵן בְּשִׁבְיעִי שֶׁל פֶּסַח שֶׁקּוֹרִין הַשִּׁירָה וּבְשַׁבָּת שׁוּבָה, גַּם כֵּן נוֹהֲגִין שֶׁאֵין קוֹרִין אוֹתוֹ לְכַתְּחִלָּה לְמַפְטִיר. וּבִתְשׁוּבַת פָּרַח שׁוֹשָׁן (כלל א סי' ח) הֶעֱלָה לְעִקָּר דְּהַקָּטָן לֹא יִקְרָא בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת, וְהֶבִיאוֹ בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר. וְאָמְנָם גַּם בְּשָׁאָר מַפְטִיר גַּם כֵּן דַּוְקָא בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ שֶׁיּוֹדֵעַ לַחְתֹּךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּטוּב, וּדְלֹא כְּאוֹתָן שֶׁמְּפִיחִים קְטַנִּים הַרְבֵּה לוֹמַר הַהַפְטָרָה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה או בארבע פרשיות): (כד) אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ חוֹלְקִים. הַיְנוּ (כה) דְּהַחוֹלְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּוָקָא בְּשַׁבָּת שֶׁקּוֹרֵא הַמַּפְטִיר מַה שֶּׁכָּבָר קָרָא הַשְּׁבִיעִי אֲז נוּכַל לְקָרוֹת לְקָטָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל אֵלּוּ שֶׁקּוֹרֵא הַמַּפְטִיר פָּרָשָׁה שֶׁלֹּא קָרְאוּ מִתְּחִלָּה: (כה) וְאוֹמְרִים קַדִּישׁ. לֹא חִדֵּשׁ בָּזֶה כְּלוּם עַל הַמְחַבֵּר, רַק לְאַשְׁמוּעִינַן מַה שֶּׁפִּיֵּם לְבַסּוֹף דְּאֵין חִלּוּק וְכוּ' אֶלָּא בְּכָל פַּעַם אוֹמְרִים הַקַּדִּישׁ קֹדֶם הַמַּפְטִיר דַּוְקָא: (כו) קֹדֶם שֶׁעוֹלֶה הַמַּפְטִיר. הַיְנוּ בְּשַׁבָּת, (כז) אֲבָל בְּחֹל שֶׁהַמַּפְטִיר מִמְּנָיַן הַקְּרוּאִים, אוֹמְרִים קַדִּישׁ אַחַר הַמַּפְטִיר [דַּהַיְנוּ אַחַר הַמַּפְטִיר תּוֹרָה לַהֵיכָל] וְלֹא קֹדֶם, דְּאֵין אוֹמְרִים קַדִּישׁ עַד שֶׁנִּשְׁלַם הַמִּנְיָן, (ל) וּבְחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח וְכֵן בְּחֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת אוֹמְרִים קַדִּישׁ אַחַר שֶׁקָּרָא הָרְבִיעִי, דְּאָז כְּבָר נִשְׁלַם מִנְיַן הַקְּרוּאִים: ה (כז) אִם לֹא נִמְצָא וְכוּ'.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הַפְּסוּקִים שֶׁקָּרְאוּ כְּבָר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר קַדִּישׁ בֵּין גְּמַר הַקְּרִיאָה שֶׁכְּשֶׁסָּפַר תּוֹרָה זוֹ לְסֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת: (מ) אֲבָל אִם אֵין הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא אֵין הַקָּטָן בְּצִדּוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת [וְפִרְי מְגַדִּים (משז"ז סק"ג)] וְכֵן סוֹבֵר הַגְּרַ"ז (סט"ז): (מא) דְּרָכֵי מֹשֶׁה (האורך ד"ה וריב"ש). וְעַיֵּן בְּט"ז (סק"ג) וּלְפִי הַנִּרְאֶה שֶׁלֹּא הָיָה לְפָנָיו: (מב) מָגֵן אַבְרָהָם (פ"ק יג): (ל) פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק יג) בְּשֵׁם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ת"ע סָעִיף קָטָן ד':

לְמַאן דְּאָמַר (מגילה כב.) מַפְטִיר עוֹלֶה לְמִנְיַן שִׁבְעָה, דַּהֲרֵי מַתְּר לְהוֹסִיף בְּשַׁבָּת לְכַתְּחִלָּה לְהַפְסִיק בֵּין קְרִיאָתוֹ לִקְרִיאַת שְׁאָר הָעוֹלִים, וּמִמֵּילָא מֻכְרָח לוֹמַר קֹדֶם שֶׁהַמַּפְטִיר עוֹלֶה לְפָרָשָׁה בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְאַף דְּהָרַמְ"א לֹא הִכְרִיעַ כְּוָתָיְהוּ נֶגֶד הַמְרַדְכַי וְהָר"ן, וַהֲלֹא הָרַמְ"א הִסְכִּים שָׁם אַף בְּגָדוֹל לְדַעַת הַמְחַבֵּר דְּבְעִינַן שֶׁיִּהְיֶה יָכוֹל לִקְרוֹת מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב], וּמֵהֵירוּשַׁלְמִי (ברכות פ"ז ה"ב) שֶׁמָּקֹל בְּיוֹדֵעַ לְמִי מְבָרְכִין אֵין רְאָיָה, דְּאָפְשָׁר דְּמַיְרֵי בְּיוֹדֵעַ לִקְרוֹת מִתּוֹךְ הַכְּתָב, דִּבְיָמֵיהֶם הָיוּ רְגִילִין יוֹתֵר בִּכְתַב סֵפֶר תּוֹרָה, וְתַדַּע, דְּאִי לָאו הָכִי הַאֵיךְ יָתֵרְץ הַמְחַבֵּר דְּאוֹסֵר בְּאֵינוֹ יָכוֹל לִקְרוֹת מִתּוֹךְ הַכְּתָב, וּמִי צָדִיקָא קָטָן מִגָּדוֹל, אֶלָּא וַדַּאי כֻּלְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ. וְעַל כָּל פָּנִים נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דִּבְפָרָשִׁיוֹת הַמּוּסָפִין וְכָל הָאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת אֵין כְּדַאי לְהָקֵל לִקְרוֹת קָטָן לְמַפְטִיר אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב. וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר מָצָאתִי שֶׁכָּתַב שֶׁבְּתשובת פָּרַח שׁוֹשָׁן (כלל א סי' ח) הֶעֱלָה לְעִקָּר דְּקָטָן לֹא יִקְרָא בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת, וּמִשְּׁמַע בִּכְלָל גָּוְנֵי:

מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר אֶלָּא אֶחָד מֵאוֹתָם שֶׁעָלוּ לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, וּכְבָר אָמַר שִׁלִּיחַ צִבּוּר קַדִּישׁ אַחַר קְרִיאַת

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֵינוֹ מִמְּנָיַן הָעוֹלִים, (מד) תִּקְּנוּ גַּם כֵּן שֶׁהַנָּכוֹן לְכַתְּחִלָּה לְהַפְסִיק בְּהַקַּדִּישׁ בֵּין קְרִיאָתוֹ לִקְרִיאַת שְׁאָר הָעוֹלִים, וּמִמֵּילָא מֻכְרָח לִגְמֹר הַסְּדָרָה מִתְּחִלָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יַפְסִיק בְּקַדִּישׁ בְּאֶמְצַע הַקְּרִיאָה וְאַחַר כָּךְ לַחֲזֹר עִם הַמַּפְטִיר עַל כָּל פָּנִים שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים מִמַּה שֶּׁקָּרָא הַשְּׁבִיעִי אוֹ הָאַחֲרוֹן: (כ) וְלִגְמֹר עִמָּהֶם הַפָּרָשָׁה. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל לְהוֹסִיף עוֹד עַל הַשְּׁבִיעִי, אַף הָעִקָּר אַשְׁמוּעִינַן (מה) דְּנָהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַשְׁלִים בְּהַמַּפְטִיר אֶת הַפָּרָשָׁה וְאַחַר כָּךְ לוֹמַר קַדִּישׁ, אֶלָּא יֹאמַר קַדִּישׁ קֹדֶם קְרִיאַת הַמַּפְטִיר וּמִמֵּילָא מֻכְרָח לִגְמֹר כָּל הַסְּדָרָה מִתְּחִלָּה קֹדֶם אֲמִירַת הַקַּדִּישׁ וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן י"ט: (כא) וְכֵן נוֹהֲגִים בְּיוֹם טוֹב. רְצוֹנוֹ לוֹמַר (כו) שֶׁגַּם בְּיוֹם טוֹב אַף דְּמִדִּינָא הָיָה מַתְּר הַמַּפְטִיר לִהְיוֹת מִן הַמִּנְיָן חֲמִשָּׁה, מִכָּל מָקוֹם נוֹהֲגִים גַּם כֵּן שֶׁאֵין הַמַּפְטִיר מִן הַמִּנְיָן, אֶלָּא קוֹרֵא בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּפָרָשָׁה שֶׁל חוֹבַת הַיּוֹם וְהַקַּדִּישׁ אוֹמֵר מִקֹּדֶם, וּמִכָּל מָקוֹם יוֹצֵא בָּזֶה אַף לְמַאן דְּאָמַר דְּעוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן, שֶׁהֲרֵי רֹב הַפּוֹסְקִים סוֹבְרִים דְּמַתְּר לְהוֹסִיף וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף א': (כב) אוֹ שְׁלֹשָׁה וְכוּ'. כְּגוֹן רֹאשׁ חֹדֶשׁ טֵבֵת שֶׁחָל בְּשַׁבָּת שֶׁצָּרִיךְ לִקְרוֹת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ וּפָרָשַׁת רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְעִנְיַן שֶׁל חֲנֻכָּה, אוֹ בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שֶׁצָּרִיךְ לִקְרוֹת פָּרָשַׁת וְזֹאת הַבְּרָכָה וּבְרֵאשִׁית וּפָרָשַׁת הַמּוּסָפִים, בְּכָל זֶה הַמַּפְטִיר בִּלְבַד קוֹרֵא בָּאַחֲרוֹנָה, וּבֵין כְּשֶׁמַּשְׁלִימִין הַמִּנְיָן אוֹ שֶׁמּוֹסִיפִין עַל הַמִּנְיָן הַכֹּל עוֹלִים בִּשְׁנֵי סְפָרִים הָרִאשׁוֹנִים: (כג) אוֹ בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת. וְאַף עַל פִּי שֶׁפָּרָשַׁת זָכוֹר הִיא חוֹבָה מִן הַתּוֹרָה שֶׁיִּשְׁמָעֶנָּה כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל וְהַקָּטָן שֶׁאֵינוֹ מְחֻיָּב בְּדָבָר אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאָם יְדֵי חוֹבָה, (כה) מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי עָשָׂה הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא וּמַשְׁמִיעַ לָאֲבוּר וּמוֹצִיאָם יְדֵי חוֹבָתָן. [א]וְיֵשׁ מַחְמִירִין בְּדָבָר שֶׁלֹּא לִקְרוֹתוֹ לְקָטָן לְפָרָשַׁת זָכוֹר, וְכֵן לְפָרָשַׁת פָּרָה שֶׁיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁגַּם הִיא מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְכֵן הַסְּכִים בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח) וְזֶרֶךְ הַחַיִּים (דין לאיזה אנשים וכו' ס"ו). וּבְיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל שָׁבוּעוֹת שֶׁקּוֹרִין הַמֶּרְכָּבָה לְמַפְטִיר וְכֵן בְּשִׁבְיעִי שֶׁל פֶּסַח שׁוּבָה, גַּם כֵּן נוֹהֲגִין שֶׁאֵין קוֹרִין אוֹתוֹ לְכַתְּחִלָּה לְמַפְטִיר. וּבִתְשׁוּבַת פָּרַח שׁוֹשָׁן (כלל א סי' ח) הֶעֱלָה לְעִקָּר דְּהַקָּטָן לֹא יִקְרָא בְּאַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת, וְהֶבִיאוֹ בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר. וְאָמְנָם גַּם בְּשָׁאָר מַפְטִיר גַּם כֵּן דַּוְקָא בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ שֶׁיּוֹדֵעַ לַחְתֹּךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּטוּב, וּדְלֹא כְּאוֹתָן שֶׁמְּפִיחִים קְטַנִּים הַרְבֵּה לוֹמַר הַהַפְטָרָה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יב)]. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה או בארבע פרשיות): (כד) אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ חוֹלְקִים. הַיְנוּ (כה) דְּהַחוֹלְקִים סְבִירָא לְהוּ דְּוָקָא בְּשַׁבָּת שֶׁקּוֹרֵא הַמַּפְטִיר מַה שֶּׁכָּבָר קָרָא הַשְּׁבִיעִי אֲז נוּכַל לְקָרוֹת לְקָטָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל אֵלּוּ שֶׁקּוֹרֵא הַמַּפְטִיר פָּרָשָׁה שֶׁלֹּא קָרְאוּ מִתְּחִלָּה: (כה) וְאוֹמְרִים קַדִּישׁ. לֹא חִדֵּשׁ בָּזֶה כְּלוּם עַל הַמְחַבֵּר, רַק לְאַשְׁמוּעִינַן מַה שֶּׁפִּיֵּם לְבַסּוֹף דְּאֵין חִלּוּק וְכוּ' אֶלָּא בְּכָל פַּעַם אוֹמְרִים הַקַּדִּישׁ קֹדֶם הַמַּפְטִיר דַּוְקָא: (כו) קֹדֶם שֶׁעוֹלֶה הַמַּפְטִיר. הַיְנוּ בְּשַׁבָּת, (כז) אֲבָל בְּחֹל שֶׁהַמַּפְטִיר מִמְּנָיַן הַקְּרוּאִים, אוֹמְרִים קַדִּישׁ אַחַר הַמַּפְטִיר [דַּהַיְנוּ אַחַר שֶׁכָּתַב הַמַּפְטִיר תּוֹרָה לַהֵיכָל] וְלֹא קֹדֶם, דְּאֵין אוֹמְרִים קַדִּישׁ עַד שֶׁנִּשְׁלַם הַמִּנְיָן, (ל) וּבְחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח וְכֵן בְּחֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת אוֹמְרִים קַדִּישׁ אַחַר שֶׁקָּרָא הָרְבִיעִי, דְּאָז כְּבָר נִשְׁלַם מִנְיַן הַקְּרוּאִים: ה (כז) אִם לֹא נִמְצָא וְכוּ'.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סט"ז) כתב שמעלים קטן גם בד' פרשיות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah